

IV Податоци од локално истражување за состојбата на малите и средни претпријатија – МСП во општина Радовиш

- Анкетен прашалник
- Анализа од спроведената анкета врз мали и средни претпријатија во Општина Радовиш

Во периодот од 23.11.2012 год. до 10.12.2012 год. беше спроведено истражување за оцена на деловното опкружување во општина Радовиш. Истражувањето беше спроведено врз основа на претходно подготвен анкетен прашалник при што беа опфатени вкупно 58 деловни субјекти со седиште на територијата на општина Радовиш.

Во истражувањето беа опфатени компании од повеќе сектори, со различна големина и век на постоење.

Во продолжение е дадена структурата на претпријатијата кои учествуваа во истражувањето:

- Сектор според НКД класификацијата

Трговија на големо и трговија на мало: поправка на моторни возила, мотоцикли и предмети за лична употреба и за домаќинства	44,83%
Преработувачка индустрија	17,24%
Земјоделство, лов и шумарство	10,34%
Други комунални, културни, општи и лични услужни активности	8,62%
Сообраќај, складирње и врски	6,90%
Градежништво	5,17%
Хотели и ресторани	3,45%
Финансиско посредување	1,72%
Здравство и социјална работа	1,72%

- Правен статус

Друштво со ограничена одговорност	89,66%
Јавно трговско друштво	6,90%
Трговец поединец	1,72%
Самостојни вршители на дејност	1,72%

- Години на активност

Повеќе од 10 години	37,93%
6-10 години	31,03%

2-5 години	24,14%
Помалку од 2 години	5,17%
Нула (ново претпријатие)	1,72%

- Големина(според дефиницијата на ЕУ во однос на бројот на вработени)

Микро (0-9 вработени)	81,03%
Мало (10-49 вработени)	17,24%
Средно (50-249 вработени)	1,72%

Според направеното истражување во изминативе четири години над 85% од претпријатијата работеле прифитабилно, односно оствариле позитивни финансиски резултати. Од друга страна, само мал дел од претпријатијата се изјасниле дека оствариле извоз во изминативе четири години. Карактеристично е тоа што стапката на извозно-ориентираните претпријатија има тенденција на континуиран пораст од 12% во 2008 год. до 16% во 2011 год. Најголем дел од остварениот извоз е во земјите членки на ЕУ, потоа следуваат соседните земји, Хрватска, САД, Австралија и сл.

Како најголеми проблеми со кои се соочуваат компаниите во текот на работењето наведени се следниве:

1. Тешкотии при наплата на побарувањата
2. Недостиг на финансии
3. Нелегална конкуренција
4. Недостиг на соодветно квалификувана работна сила
5. Проблеми со инспекции и високи казни
6. Миграција на населението, одлив на млади умови од општината

Најважни мерки кои би можела да ги преземе општинската власт како го олеснила развивањето на бизнисот на компаниите во општина Радовиш се следниве:

1. Подобрување на патната инфраструктура
2. Намалување на општинските такси и даноци
3. Изградба на индустриски зони
4. Формирање на стратегија за намалување на миграцијата
5. Стратегија за привлекување на странски директни инвестиции
6. Промовирање на општината
7. Преземање мерки за намалување на нелегалната конкуренција

Претходно наведените проблеми и мерки кои би можела да ги преземе општината беа констатирани врз основа на отворено прашање (без понудени опции за одговор).

Исто така, беше поставено и прашање за конкретно наведени мерки кои би можеле да бидат преземени од страна на општината, со цел да се помогне во развивањето и проширувањето на бизнисот на претпријатијата.

Од страна на претпријатијата овие мерки беа рангирани по важност на следниов начин:

1. Подобрување на процедурите за бизнис
2. Подобрување на инфраструктура за поддршка на бизнисите
3. Реформа на политиките за локално одданочување
4. Обезбедување информации за развој на бизнисот
5. Обезбедување обука и експертиза за бизнисот

Инвестициите во последните три години кај најголем дел од претпријатијата останале исти (43%), кај 35% се зголемени, додека кај 21% од анкетираниите се намалиле.

Се намалија (повеќе од 5%)	20,69%
Останаа исти (\pm 5%)	43,10%
Се зголемија (5% to 9%)	17,24%
Се зголемија значително (повеќе од 9%)	17,24%
Не знам / нема одговор	1,72%

Според добиените резултати од спроведеното истражување најголем дел од претпријатијата сметаат дека процедурата за основање на претпријатие е едноставна, брза и со адекватна цена, додека процедурата за гасење на претпријатие е комплицирана и спора.

Од аспект на управувањето на претпријатието, најголеми проблеми претпријатијата имаат со:

Добивање на финансиска поддршка	25,65%
Обезбедување на дозволи / лиценци	22,53%
Судски процеси	21,22%
Царински процедури	15,76%
Регистрација на претпријатие (трошоци, потребно време, процедури)	14,84%

Како ја оценувате потребата за следните типови на финансиски институции / услуги за поддршка на МСП во Вашиот регион?

Институции	
Програми за почетни бизниси	38,16%
Банка за микро финансирање	37,34%
Штедно-кредитни задруги	24,51%
Услуги	
Субвенционирано кредитирање за вработување	36,83%
Субвенционирано кредитирање за развој на индустриски сектори од посебна важност	34,40%
Ризично финансирање (за почетни бизниси или иновации)	28,77%

Фази во кои на претпријатијата им биле најпотребни надворешни финансиски средства:

Обртен капитал (во било кое време)	23,27%
Развој на постоечки бизнис	22,28%
Почетен бизнис	20,89%
При инвестиции	19,21%
При извоз	8,12%
При тренинг на менаџерскиот тим	6,14%
Во ниедна фаза	0,10%

Според Ваше мислење, зашто не се целосно искористени средствата за кредитирање на стопанството во вашиот регион?

рестриктивни кредитни услови (високи камати, големи гарантни побарувања)	22,61%
крутост на банките при доделување на деловни кредити	19,91%
негативни деловни услови	19,69%
недоволно развиени облици на кредитирање	19,12%
претпријатијата не се спремни за употреба на средствата (несоодветни предлог проекти)	18,67%

Кој е најзначаен фактор при донесување на одлука за доделување на финансиска поддршка во Вашиот регион?

квалитетот на проектот	15,64%
врски и пријателства	14,16%
политичкото влијание	13,50%
комбинација на претходните две	12,84%
убедливоста на претприемачот	12,84%
деловните перспективи	12,76%

соодветна советодавна услуга	8,97%
дискреционите права на соодветниот Министер	8,89%
Друго	0,41%

Главни финансиски извори во компаниите

Фамилијарен или сопствен капитал	58,13%
Комерцијалните банки	20,21%
Иселенички капитал	5,42%
Инвестициски / развојни фондови	5,42%
Фондови за микро финансирање	5,21%
Лизинг компании	4,58%
Друго (Ве молиме прецизирајте): _____	1,04%

Во изминатата една година кај 66% од анкетираниите претпријатија побарувањата се зголемиле, додека обврските се зголемиле кај помал дел, односно кај 40%.

Над 58% од претпријатијата сметаат дека програмите кои се спроведуваат во образовните институции не се прилагодени на потребите на приватниот сектор.

За постигнување подобри резултати во образовниот процес предложени се следниве мерки:

1. Повеќе и подолга практична настава
2. Согледување на потребите на приватниот сектор за работна сила преку анализа на тенденциите на пазарот на трудот
3. Учество на приватниот сектор во изработката на наставните планови и програми
4. Повеќе претприемничка обука
5. Учество на приватниот сектор при полагање на финалните испити

Најголем дел од претпријатијата 42%, воопшто немале контакти за добивање на информации за технологија, тестирање, истражување и развој, лиценцирање, патенти итн. во последниве три години. 30% имале контакт со консултанти, 10% со универзитети и 5% со истражувачки лаборатории.

Кој вид на обука би бил најпотребен кај Вас?

Информативни центри (за обезбедување на информации за кредитирање, донаторска помош, јавни програми за поддршка, инвеститори, потенцијални партнери, вебстрани, брошури итн.)	27,99%
Програми за тренинг и обука на работно место (кофинансирани од јавни институции)	26,87%

Менаџерски центри (посета и совет од надворешен менаџер кога е потребно за решавање на конкретни деловни проблеми: маркетинг, пристап до надворешни пазари, воведување на стандарди за квалитет итн.)	23,01%
Тренинг на менаџери	22,14%

Користењето на интернет е доста застапено во процесот на работење на МСП во општина Радовиш. Користењето на интернет во работењето на претпријатијата е широко распространето, односно над 72% од анкетираниите претпријатија одговориле дека користат интернет во процесот на работење, останатите одговориле дека не користат од причина што користењето на интернет не им е потребно со оглед на карактерот на нивната дејност.

Според направеното истражување интернетот најмногу се користи за:

Електронска пошта	27,66%
Собирање на информации	24,82%
Комуникација со државни институции	17,73%
Нарачки на стоки/услуги	10,64%
Продажба на стоки/услуги	10,64%
Веб-страна	7,80%
Електронско банкарство	0,71%

Сепак и покрај вака широката распространетост на користењето на интернет во работата на претпријатијата, над 70% од нив сметаат дека им се потребни повеќе информации во однос на можностите кои ги нуди интернетот и електронската комуникација.